

## **Besluit van 12 december 2018 houdende de opleidings- en erkenningseisen voor het medisch specialisme anesthesiologie<sup>\*123</sup>**

### **(Besluit anesthesiologie)**

Het College Geneeskundige Specialismen,

gelet op artikel 14, tweede lid, onder d., van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg en artikel 11 van de Regeling specialismen en profielen geneeskunst van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst;

gezien het advies van de Federatie Medisch Specialisten, de Landelijke vereniging van Artsen in Dienstverband, de Nederlandse Vereniging voor Obstetrie & Gynaecologie en de Registratiecommissie Geneeskundig Specialisten;

BESLUIT:

---

\* In de Staatscourant van 20 februari 2019, nr. 9126 is mededeling gedaan van vaststelling van het besluit door het CGS en de instemming daarmee van de minister van VWS. Dit besluit treedt in werking op 1 april 2019.

1 Dit Besluit is gewijzigd bij het Kaderbesluit CGS van 13 maart 2019 waarvan op 7 november 2019, nr. 60365, mededeling is gedaan in de Staatscourant. Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2020.

2 Dit Besluit is gewijzigd bij het wijzigingsbesluit van 10 juni 2020 waarvan op 28 september 2020, nr. 49684, mededeling is gedaan in de Staatscourant. Dit besluit treedt met terugwerkende kracht in werking op 1 juli 2020.

3 Dit Besluit is gewijzigd bij het wijzigingsbesluit van 12 mei 2021 waarvan op 31 januari 2022, nr. 2990, mededeling is gedaan in de Staatscourant. Dit besluit treedt met terugwerkende kracht in werking op 1 juli 2021.

## **Hoofdstuk A**    **Algemene bepalingen**

### A.1. Begripsomschrijvingen

In dit besluit wordt verstaan onder:

- a. anesthesiologie: het specialisme dat zich bezighoudt met de perioperatieve geneeskunde in de ruimste zin, urgentiegeneeskunde, intensive care en de behandeling van acute en chronische pijn, conform het beroepsprofiel zoals beschreven in het LOP;
- b. GIC: Gemeenschappelijke Intensivisten Commissie waarin de wetenschappelijke verenigingen betrokken bij de opleiding IC verenigd zijn;
- c. NVA: Nederlandse Vereniging voor Anesthesiologie;
- d. opleidingscluster: een kliniek of bestuurlijke opleidingseenheid met volledige opleidingserkenning en de met deze kliniek samenwerkende regionale klinieken met een erkenning voor een deel van de opleiding;
- e. LOP: Landelijk Opleidingsplan van de NVA;
- f. EPA: Entrustable Professional Activity.

### A.2. Opleidingsplan

De opleiding tot anesthesioloog voldoet aan het LOP.

## **Hoofdstuk B**    **De opleiding**

### B.1. Duur<sup>4</sup>

(Vervallen)

### B.2. Specialisme gebonden competenties

1. De opleiding is gericht op het bereiken van de door het CGS vastgestelde algemene competenties en specialisme gebonden competenties.
2. De in het eerste lid bedoelde specialisme gebonden competenties zijn vastgelegd in een bijlage bij het LOP.

### B.3. Structuur van de opleiding

1. De opleiding bestaat uit:
  - a. een gemeenschappelijk deel;
  - b. een differentiatiedeel.
2. Het differentiatie deel, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b vindt plaats in het vierde en vijfde opleidingsjaar overeenkomstig het LOP.

### B.4. Inhoud van de opleiding

1. Het gemeenschappelijk deel, bedoeld in artikel B.3, eerste lid, onder a bestaat uit de volgende zeven thema's:
  - a. algemene perioperatieve geneeskunde;
  - b. perioperatieve geneeskunde in aandachtsgebieden;
  - c. intensive care;
  - d. urgentiegeneeskunde;
  - e. pijn- en palliatieve geneeskunde;
  - f. onderwijs en wetenschap;
  - g. anesthesioloog in het ziekenhuis.
2. Het differentiatiedeel, bedoeld in artikel B.3, eerste lid, onder b bestaat uit één van de volgende differentiaties:
  - a. perioperatieve geneeskunde in aandachtsgebieden;

---

<sup>4</sup> Besluit CGS van 10 juni 2020.

- b. intensive care;
  - c. pijn- en palliatieve geneeskunde.
3. De differentiatie perioperatieve geneeskunde, bedoeld in het tweede lid onder a, bestaat uit één van de volgende verdiepende aandachtsgebieden:
- a. algemene anesthesiologie;
  - b. cardioanesthesiologie;
  - c. kinderanesthesiologie;
  - d. neuroanesthesiologie;
  - e. obstetrische anesthesiologie;
  - f. urgentiegeneskunde;
  - g. wetenschap.

#### B.5. Plaats van de opleiding

1. De opleiding wordt gevolgd in twee of meer opleidingsinstellingen die in een samenwerkingsverband, bij voorkeur in één opleidingscluster, samenwerken.
2. Het differentiatiedeel van de opleiding wordt gevolgd in een opleidingsinstelling die voorziet in het gemeenschappelijke deel en die voorziet in EPA's die passen bij de gekozen differentiatie.
3. Van de nominale opleidingsduur van vijf jaar wordt zes tot achttien maanden gevolgd in een of meerdere opleidingsinstellingen met een gedeeltelijke erkenning op grond van artikel C.2.5
4. Indien de opleiding gedeeltelijk buiten Nederland plaatsvindt overeenkomstig het Kaderbesluit CGS, is de duur van deze periode(s) in totaal niet langer dan twaalf maanden voltijds.
5. In afwijking van het tweede lid kan in overeenstemming met de opleider een deel van een differentiatie gevolgd worden in een opleidingsinstelling met een erkenning voor een gedeeltelijke opleiding. 6

#### B.6. Cursorisch onderwijs

Tijdens de opleiding volgt de aios het landelijk, regionaal en lokaal cursorisch onderwijs overeenkomstig het Kaderbesluit CGS en het LOP.

### **Hoofdstuk C De erkenning tot opleidingsinstelling**

#### C.1. Eisen opleidingsinstelling

Om voor erkenning als opleidingsinstelling voor de volledige opleiding in aanmerking te komen voldoet de instelling in aanvulling op het Kaderbesluit CGS aan de volgende eisen:

- a. het aantal polikliniek bezoeken, SEH bezoeken, klinische opnames, consulten en ingrepen is dusdanig dat de aios in de gelegenheid is de desbetreffende EPA's op het vereiste niveau te behalen;
- b. de anesthesieën die binnen de instelling worden uitgevoerd zijn verdeeld over de typen van anesthesieën, ingrepen, co-morbiditeit en leeftijdsgroepen;
- c. de instelling verzorgt de anesthesiologie binnen minimaal drie aandachtsgebieden als bedoeld in artikel B.4, derde lid, a tot en met f;
- d. de instelling voorziet in een wetenschappelijke leer- en onderzoeksomgeving.

#### C.2. Eisen gedeeltelijke opleiding

1. Om voor erkenning als opleidingsinstelling voor een gedeeltelijke opleiding, in aanmerking te komen, voldoet de instelling in aanvulling op het Kaderbesluit CGS aan de volgende eisen:
  - a. het is een niet-universitaire instelling;
  - b. de instelling voldoet aan de eis, bedoeld in artikel C.1, onder a;
  - c. de instelling maakt deel uit van een opleidingscluster samen met een of meer andere opleidingsinstellingen met een volledige erkenning.

---

5 Besluit CGS van 12 mei 2021

6 Besluit CGS van 12 mei 2021

### C.3. Eisen erkenning differentiatie<sup>7</sup>

1. Om voor erkenning als opleidingsinstelling voor de differentiatie intensive care, bedoeld in artikel B.4., tweede lid, onder b., in aanmerking te komen, voldoet de instelling aan de volgende eisen:
  - a. de eisen, bedoeld in artikel C.2, onder b en c;
  - b. de instelling is goedgekeurd door de GIC als opleidingskliniek in intensive care.
2. Om voor erkenning als opleidingsinstelling voor de differentiatie pijn- en palliatieve geneeskunde, bedoeld in artikel B.4, tweede lid, onder c, in aanmerking te komen, voldoet de instelling aan de volgende eisen:
  - a. de eisen, bedoeld in artikel C.2, onder b en c; en
  - b. de instelling heeft de instemming van het Concilium Anaesthesiologicum van de NVA voor een erkenning voor de differentiatie pijn- en palliatieve geneeskunde.

## **Hoofdstuk D Slotbepalingen**

### D.1. Overgangsbepaling

1. Dit besluit is van toepassing op de aios die de opleiding op of na 1 april 2019 aanvangt, alsmede op de opleidingsinstelling die op of na 1 april 2019 aangeschreven wordt tot het doen van een erkenningsaanvraag door de RGS.
2. De aios die de opleiding tussen 1 april 2017 en 1 april 2019 is aangevangen kan tot uiterlijk 1 januari 2020 besluiten te worden opgeleid overeenkomstig de bepalingen van dit besluit.
3. De aios als bedoeld in het tweede lid die besluit te worden opgeleid overeenkomstig de bepalingen van dit besluit past voor 1 april 2020 in overleg met de opleider diens opleidingsprogramma en de inhoud van diens opleiding aan dit besluit aan.
4. De besluiten die golden tot 1 april 2019 blijven van toepassing op de opleidingsinstelling waaraan erkenning is verleend voor 1 april 2019. De betreffende opleidingsinstelling behoudt diens erkenning totdat deze van rechtswege vervalt, wordt ingetrokken of opnieuw wordt verleend.
5. De erkenning van de opleidingsinstelling bedoeld in het vierde lid omvat zowel de bevoegdheid om de aios bedoeld in het eerste lid of tweede lid, op te leiden overeenkomstig dit besluit, als de bevoegdheid om de aios die de opleiding voor 1 april 2019 is aangevangen op te leiden overeenkomstig het voor 1 april 2019 geldende Besluit anesthesiologie van 14 december 2009.

### D.2. Intrekking besluit

Het Besluit anesthesiologie van 14 december 2009 wordt ingetrokken.

### D.3. Bekendmaking

1. Dit besluit, alsmede wijziging daarvan, behoeft instemming van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.
2. In de Staatscourant wordt mededeling gedaan van de instemming van de minister, bedoeld in het eerste lid en van de vaststelling en wijziging van dit besluit door het CGS. Daarnaast wordt daarvan mededeling gedaan in het officiële orgaan van de KNMG.
3. De mededeling in het officiële orgaan van de KNMG als bedoeld in het tweede lid bevat ten minste de titel van het besluit of wijziging en de datum van inwerkingtreding van het besluit of wijziging.
4. De integrale tekst van dit besluit zal op de website van de KNMG worden geplaatst ([www.knmg.nl](http://www.knmg.nl)).

### D.4. Inwerkingtreding

1. Dit besluit treedt in werking op 1 april 2019.
2. Indien de Staatscourant waarin de vaststelling van dit besluit en het instemmingsbesluit, bedoeld in artikel D.3., worden geplaatst, wordt uitgegeven na 31 maart 2019, treedt dit besluit in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij worden geplaatst, en werkt zij terug tot en met 1 april 2019.

---

<sup>7</sup> Besluit CGS van 10 juni 2020.

D.5. Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit anesthesiologie.

Utrecht, 12 december 2018

prof. dr. F. Scheele  
voorzitter CGS

mr. M.C.J. Rozijn  
secretaris CGS

## **Toelichting**

### **Algemeen**

Dit besluit bevat de aanvullende opleidings- en erkenningseisen voor het medisch specialisme anesthesiologie.

### **Artikelsgewijs**

#### Artikel A.1. Begripsomschrijvingen

Een meer gedetailleerde beschrijving van het profiel van de anesthesioloog is opgenomen in het opleidingsplan.

#### Artikel A.2. Opleidingsplan

In het Kaderbesluit CGS is vastgelegd wie een opleidingsplan opstelt en aan welke vereisten een opleidingsplan moet voldoen: het bevat tenminste een beschrijving van de inhoud van de opleiding, van de structuur van de opleiding, van de specialisme gebonden competenties etc. Door hier opleiding te omschrijven als de opleiding in de anesthesiologie die voldoet aan het opleidingsplan, wordt het opleidingsplan van de Nederlandse Vereniging voor Anesthesiologie verankerd in de regelgeving van het CGS. Deze omschrijving laat onverlet dat de opleiding ook aan de algemene eisen van het Kaderbesluit CGS en van dit besluit moet voldoen.

#### Artikel B.1. Duur<sup>8</sup>

(Vervallen)

#### Artikel B.2. Specialismegebonden competenties

De specialismegebonden competenties zijn gebaseerd op het algemene competentieprofiel van de medisch specialist, zoals beschreven in artikel B.2 van het Kaderbesluit CGS.

#### Artikel B.3. Structuur van de opleiding

Tweede lid: De opleiding bestaat uit een gemeenschappelijk deel en een differentiatie deel. Hierbij moet benadrukt worden dat alle onderdelen van de opleiding onderhevig zijn aan de individualisering van de opleiding als bedoeld in het Kaderbesluit CGS. De duur en plaats van de onderdelen in het tweede lid is dan ook gebaseerd op de nominale duur. In de praktijk kan de duur van de onderdelen afwijken van die nominale duur.

#### Artikel B.4. Inhoud van de opleiding

De inhoud van de opleiding wordt beschreven in het opleidingsplan anesthesiologie. De inhoud van de opleiding en de toetsing wordt beschreven aan de hand van EPA's die in het opleidingsplan zijn uitgewerkt.

#### Artikel B.5. Plaats van de opleiding

Eerste lid: De opleiding wordt in minimaal twee opleidingsinstellingen gevolgd, waarvan een erkend is voor de gehele opleiding en een voor de gedeeltelijke opleiding. Het verdient de voorkeur als dit een universitaire en een niet-universitaire opleidingsinstelling is, maar dit is niet vereist. De opleidingsinstelling voor een gedeeltelijke opleiding is per definitie een niet-universitaire opleidingsinstelling tenzij het een erkenning voor de differentiatie intensive care betreft. Dit volgt uit artikel C.2, onder a. Een opleidingscluster kan zowel binnen als buiten het cluster afspraken maken om de kwaliteit van de opleiding te garanderen.

Tweede lid: Dit betekent dat de differentiaties in de opleidingsinstellingen met volledige erkenning zullen worden gevolgd met dien verstande dat delen van de opleiding in opleidingsinstellingen met gedeeltelijke erkenning kunnen worden gevolgd, onverkort het in het eerste en derde lid (en de toelichting daarop)

---

<sup>8</sup> Besluit CGS van 10 juni 2020.

gestelde.

Derde lid: De verdeling in de tijd en de locatie waar de onderdelen van de opleiding gevolgd worden, wordt in overleg vastgesteld door de opleiders in het regionale cluster, waarbij het minimum dat een aios in een instelling met gedeeltelijke erkenning doorbrengt zes maanden bedraagt en het maximum anderhalf jaar. Dit is een nuancering op de nominale duur van één jaar zoals bedoeld in artikel B.5, derde lid. Het uitgangspunt is een jaar en kan in voorkomende gevallen tot een half jaar korter of langer zijn. Er kan ook sprake zijn van verschillende stages in klinieken met een gedeeltelijke erkenning, in verschillende opleidingsjaren.

Vierde lid: Dit lid is bedoeld om een gegrond oordeel van de eindoordeelend opleider mogelijk te maken

Vijfde lid: in voorkomende gevallen kan de aios een deel van de opleiding in een differentiatie volgen in een opleidingsinstelling die een erkenning heeft voor een gedeeltelijke opleiding. Die deelerkenning kan dezelfde differentiatie betreffen, maar ook een andere differentiatie of het gemeenschappelijke (algemene) deel van de opleiding. Uiteraard mits de aios daar de betreffende EPA's kan leren. Hiermee wordt geborgd dat er nog steeds sprake is van een erkende opleidingssetting. In dit kader moeten wel duidelijke afspraken zijn gemaakt over de verantwoordelijkheid van de betreffende opleider gedurende deze periode. 9

#### Artikel B.6. Cursorisch onderwijs

De algemene verplichting voor de aios tot het volgen van cursorisch onderwijs gedurende ten minste tien dagen per opleidingsjaar, is vastgelegd in het Kaderbesluit CGS. Het hier beschreven cursorisch onderwijs is een specialisme specifieke aanvulling.

In het landelijke en het hierop gebaseerde regionale opleidingsplan wordt dit verder uitgewerkt, zowel naar inhoud als naar de momenten in de opleiding waarop cursorisch onderwijs wordt verzorgd.

#### Artikel C.1. Eisen opleidingsinstelling

Dit is een aanvulling op de erkenningseisen van het Kaderbesluit CGS.

De toevoeging is ingegeven door de competenties die de aios dient te verwerven. Door nadere eisen aan de opleidingsinstelling te stellen wordt de inhoud van de opleiding nader geborgd. De opleidingsinstelling die erkend is voor de volledige opleiding mag zowel het gemeenschappelijke gedeelte van de opleiding als de differentiaties perioperatieve geneeskunde en pijn- en palliatieve geneeskunde in aandachtsgebieden verzorgen. Om daarnaast de differentiatie intensive care te verzorgen moet ook aan de eisen van artikel C.3 worden voldaan.

Onder a: Bij de beoordeling van deze eis wordt gekeken of er een evenwicht is tussen het aantal ingrepen en het aantal aiossen en of er sprake is van een gevarieerd palet van ingrepen.

#### Artikel C.2. Eisen gedeeltelijke erkenning

Dit is een aanvulling op de erkenningseisen van het Kaderbesluit CGS.

De toevoeging is ingegeven door de competenties die de aios dient te verwerven. Door nadere eisen aan de opleidingsinstelling te stellen wordt de inhoud van de opleiding nader geborgd.

Onder a: Een gedeeltelijke erkenning voor niet-universitaire instellingen is op grond van dit artikel mogelijk voor elk deel van de opleidingsonderdelen zoals genoemd in artikel B.3, eerste lid met uitzondering van de differentiaties perioperatieve geneeskunde of de differentiatie pijn- en palliatieve geneeskunde.

Deze differentiaties kunnen namelijk alleen gegeven worden indien er sprake is van een erkenning voor de volledige opleiding.

Onder c: Een gedeeltelijke erkenning wordt uitsluitend toegekend als er een samenwerkingsverband bestaat met een opleidingsinstelling met een erkenning voor de volledige opleiding. Dat kan zowel binnen één cluster zijn als binnen verschillende clusters.

#### Artikel C.3. Eisen erkenning differentiatie<sup>10</sup>

Eerste lid: De opleiding voor de differentiatie intensive care is voorbehouden aan door de GIC goedgekeurde opleidingsklinieken. De goedkeuring van de opleidingskliniek geschiedt door de wetenschappelijke verenigingen gezamenlijk. Deze goedkeuring vindt plaats op basis van visitatie door

---

9 Besluit CGS van 12 mei 2021

10 Besluit CGS van 10 juni 2020.

een door de GIC samengestelde ad hoc visitatiecommissie.

Tweede lid: De instemming van het Concilium Anaesthesiologicum is in de praktijk gebaseerd op een toetsing of visitatie door de plenaire visitatiecommissie Anesthesiologie aan de hand van door de NVA vastgestelde criteria. De instemming moet worden gezien als een positief advies aan de RGS. De RGS blijft het gremium dat de betreffende opleidingsinstelling erkent.

#### Artikel D.1. Overgangsbepaling

In 2019 ontstaat de situatie dat een opleidingsinstelling te maken kan krijgen met aiossen oude en nieuwe stijl. Opleidingsinstellingen die in verband met hun erkenning in 2019 worden gevisiteerd, zijn dan zelf verantwoordelijk om er voor te zorgen dat wanneer ze aiossen nieuwe stijl in opleiding krijgen, ze deze nieuwe opleiding ook kunnen faciliteren, naast de opleiding voor de aiossen oude stijl. In deze overgangsregeling is nu geregeld dat de lopende erkenning van de opleidingsinstelling zowel de bevoegdheid omvat om de aios bedoeld in het eerste lid of derde lid, op te leiden overeenkomstig dit nieuwe besluit, als de bevoegdheid om de aios die de opleiding voor 1 april 2019 is aangevangen op te leiden overeenkomstig het oude Besluit anesthesiologie van 14 december 2009.

Vierde lid: Waar in de leden 1 en 3 wordt geregeld dat opleidingsinstellingen met aiossen 'nieuwe stijl' vallen onder dit nieuwe besluit, regelt het vierde lid dat de opleidingsinstelling met een erkenning voor de opleiding anesthesiologie op 1 april 2019, deze behoudt totdat deze wordt vernieuwd.